

Aan
De minister van Financiën van Sint Maarten

Adres kantoor Curaçao
De Rouvilleweg 39
Willemstad, Curaçao
Telefoon (+5999)4619081

Adres kantoor Sint Maarten
Frontstreet 26
Convent Building
Philipsburg, Sint Maarten
Telefoon (+1721) 5430331

Contactpersoon
Koen Willems
Datum
25 mei 2018
Ons kenmerk
Cft 201800122
Pagina
1/6

Telefoonnummer
+5999 4619081
E-mail
info@cft.cw
Uw kenmerk

Bijlage

-

Adres kantoor Aruba
L.G. Smith Boulevard 68
La Piccola Marina
Oranjestad, Aruba
Telefoon (+297) 5832800
E-mail info@cft.cw
Internet www.cft.cw

Onderwerp
Advies o.b.v. artikel 12 bij de vastgestelde begroting 2018 Sint Maarten

Geachte heer Ferrier,

Het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Cft) heeft op 11 mei de door de Gouverneur van Sint Maarten op 10 mei vastgestelde begroting 2018 ontvangen. Het Cft brengt hierop binnen 14 dagen een advies uit indien het Cft van mening is dat de vastgestelde begroting geheel of ten dele niet in overeenstemming is met de normen, genoemd in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten (Rft). Het Cft is zich bewust van de bijzondere omstandigheden waarin Sint Maarten zich bevindt. Desalniettemin is het Cft gehouden de begroting volledig te toetsen aan de normen zoals deze in de Rft zijn opgenomen en hierover te adviseren.

Op 24 april heeft het Cft conform artikel 11 van de Rft zijn advies uitgebracht op de ontwerpbegroting 2018 (kenmerk: Cft 201800103). De bij de Staten ingediende ontwerpbegroting dient op grond van artikel 11 lid 2 van de Rft vergezeld te gaan van dit advies, waarbij het bestuur van Sint Maarten aan dient te geven in hoeverre en op welke wijze hiermee rekening is gehouden. Het Cft heeft niet kunnen vaststellen of het bestuur van Sint Maarten dit inderdaad heeft gedaan.

Oordeel

Het Cft heeft in zijn advies op de ontwerpbegroting 2018 vastgesteld dat deze niet voldoet aan de normen van de Rft. Ook de vastgestelde begroting voldoet naar mening van het Cft niet aan de normen van de Rft, zoals genoemd in artikel 15. De Rijksministerraad (RMR) is op 16 maart 2018 op grond van artikel 25 van de Rft akkoord gegaan met het afwijken van deze normen voor de begrotingen 2017 en 2018 en heeft daaraan voorwaarden gesteld.

Er wordt een tekort op de gewone dienst gepresenteerd waardoor niet wordt voldaan aan artikel 15 lid 1 sub a van de Rft. Dit tekort en de totale lasten zijn lager dan de door de RMR gestelde maxima waardoor aan deze RMR voorwaarde wordt voldaan. Uit de vastgestelde begroting blijkt onvoldoende welke maatregelen Sint Maarten voornemens is te nemen om het tekort over 2018 zo beperkt mogelijk te houden. De onderbouwing van de begrote ontvangsten en uitgaven op de gewone dienst acht het Cft nog onvoldoende toereikend, net als de toelichting bij de voorgenomen investeringen op de kapitaaldienst. Hierdoor wordt niet voldaan aan artikel 15 lid 2 van de Rft. Het voorbehoud op de kapitaaldienst wordt daarom gehandhaafd. De rentelastnorm wordt niet overschreden waardoor wel wordt voldaan van artikel 15 lid 1 sub c van de Rft.

Het Cft constateert voorts dat er nog geen overeenstemming is met Nederland voor de additionele liquiditeiten die Sint Maarten in 2018 verwacht nodig te hebben ter dekking van de uitgaven. De RMR heeft de voorwaarde gesteld dat een voornemen tot het aantrekken van een geldlening als bedoeld in artikel 16 van de Rft aan het Cft dient te worden voorgelegd ter toetsing. Het Cft heeft nog geen verzoek hiertoe ontvangen van Sint Maarten en zal deze ook niet kunnen beoordelen indien verantwoordingsinformatie over 2018 ontbreekt.

Voor de noodzakelijke verbetering van de begrotings- en verantwoordingscyclus, het financieel beheer en de IT omgeving acht het Cft technische bijstand noodzakelijk. Het Cft benadrukt nogmaals dat het van belang is dat extra capaciteit wordt gerealiseerd.

Toelichting

Gewone dienst

De vastgestelde begroting 2018 wijkt af van de normen van de Rft, zoals genoemd in artikel 15. De RMR heeft besloten om, op grond van artikel 25 van de Rft en onder voorwaarden, afwijking van de normen zoals genoemd in artikel 15 van de Rft toe te staan voor de begrotingen 2017 en 2018. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft de regering van Sint Maarten per brief van 27 maart 2018 over deze besluitvorming en de nadere voorwaarden geïnformeerd.

De vastgestelde begroting presenteert een tekort op de gewone dienst en voldoet daarmee niet aan de norm van artikel 15, lid 1 sub a van de Rft. Ook wordt niet aan artikel 15, lid 2 van de Rft voldaan aangezien de begrote uitgaven en ontvangsten onvoldoende toereikend worden onderbouwd.

De vastgestelde begroting presenteert een totaal aan lasten van ANG 500,5 miljoen, een totaal aan baten van ANG 303,4 miljoen en een tekort van ANG 197,1 miljoen. De RMR heeft als voorwaarde gesteld dat het tekort op de begroting het bedrag van ANG 254,7 miljoen niet mag overschrijden. Tevens mag het totaal aan lasten het eerder begrote bedrag van ANG 521,5 miljoen niet overschrijden. De vastgestelde begroting voldoet aan beide voorwaarden van de RMR.

Uit de begroting blijkt onvoldoende welke concrete maatregelen Sint Maarten gaat nemen om het tekort zo beperkt mogelijk te houden. Het Cft heeft in zijn advies op de ontwerpbegroting (kenmerk: Cft 201800103) geadviseerd om deze maatregelen alvast in de memorie van toelichting bij de begroting op te nemen. Tijdens behandeling van de begroting door de Staten heeft het Cft vernomen dat een pakket met maatregelen nog door de Council of Ministers gepresenteerd dient te worden. Gelet op de aanzienlijke vertraging dat het proces om te komen tot een vastgestelde begroting 2018 heeft opgelopen adviseert het Cft zo spoedig mogelijk deze maatregelen te nemen. De financiële gevolgen van deze mogelijk impopulaire maatregelen, dienen vervolgens middels een begrotingswijziging in de begroting te worden verwerkt. Tijdens overleg tussen het Cft en de minister van Financiën in februari jl. zijn maatregelen aan de orde gekomen met betrekking tot onder andere de salarissen en vergoedingen van politieke ambtsdragers en het innen van de reeds opgelegde casino fees.

Ook geeft de vastgestelde begroting een te beperkte toelichting op de financiële positie van de deelnemingen en collectieve sector terwijl verondersteld mag worden dat deze organisaties te maken hebben met financiële tegenslag en mogelijk financiële ondersteuning nodig hebben. Het Cft adviseert deze toelichting in de eerstvolgende begrotingswijziging alsnog op te nemen.

Kapitaaldienst

Conform artikel 15 lid 1 sub b worden de in de begroting 2018 opgenomen uitgaven op de kapitaaldienst gedekt door de ter dekking van die uitgaven opgenomen middelen, daarbij rekening houdend met de ontvangst van een geldlening van ANG 12,8 miljoen. Er is voor de kapitaaldienst echter geen meerjarige begroting opgesteld, waardoor ten dele niet aan artikel 15 lid 1 sub b wordt voldaan. De voorgenoemde investeringen worden naar mening van het Cft onvoldoende toegelicht om deze te kunnen toetsen aan de SNA-criteria. Het voorbehoud op de kapitaaldienst blijft hierdoor gehandhaafd.

Aanwijzing en tekortcompensatie

Sinds 8 september 2015 is een aanwijzing van de RMR van kracht waarin onder andere is bepaald dat ultimo 2018 gecompenseerd dient te zijn voor de tekorten uit de periode 2010-2014 en dat de betalingsachterstanden opgelost dienen te worden. Tot medio 2017 was Sint Maarten goed op weg om eind 2018 aan drie van de vier punten van de aanwijzing te voldoen. Voldoen aan het vierde punt van de aanwijzing, namelijk het nemen van maatregelen om de oudedagsvoorzieningen en het zorgstelsel structureel betaalbaar te houden, is een proces gebleken dat meer tijd kost.

Na de orkanen is de situatie veranderd en komt het voldoen aan de punten van de aanwijzing in het geding. De vastgestelde begroting 2018 voorziet niet meer in het compenseren van de tekorten en het oplossen van de betalingsachterstanden. Ook is verdere vertraging opgelopen met het nemen van maatregelen m.b.t. de oudedagsvoorzieningen en het zorgstelsel. Het Cft adviseert om gezamenlijk te komen tot een nieuw en realistisch tijdspad waarin en op welke wijze Sint Maarten verwacht invulling te kunnen geven aan de aanwijzing. Het Cft zal vervolgens de RMR hierover nader adviseren.

De RMR heeft tevens besloten om op grond van artikel 25 van de Rft alternatieve invulling te geven aan artikel 18 lid 6 van de Rft ten aanzien van de nog te compenseren tekorten. Op verzoek van de RMR zal het Cft met u in contact treden over de tekortcompensatie.

Liquiditeitsprognose

Ter dekking van het in de begroting gepresenteerde tekort van ANG 197,1 miljoen verwacht Sint Maarten ANG 146,7 miljoen aan additionele liquiditeiten nodig te hebben. Over het aantrekken van deze additionele liquiditeiten heeft Sint Maarten nog geen overeenstemming met Nederland. Indien Sint Maarten voornemens is tot het aantrekken van een geldlening zoals bedoeld in artikel 16 van de Rft dient deze ter toetsing aan het Cft te worden voorgelegd. Dit is door de RMR bevestigd. Het Cft heeft nog geen verzoek hiertoe ontvangen van Sint Maarten en zal deze ook niet kunnen beoordelen indien verantwoordingsinformatie over 2018 ontbreekt. Door het Cft wordt voorgesteld zo snel als mogelijk in gesprek te gaan over de wijze waarop deze verantwoordingsinformatie geleverd kan worden.

Begrotings- en verantwoordingscyclus 2018

Uit de Comptabiliteitslandsverordening van Sint Maarten volgt dat de begroting 2018 door de Staten dient te zijn goedgekeurd in 2017. Duidelijk is dat het proces om te komen tot een vastgestelde begroting 2018 fors vertraging heeft opgelopen. Ook in voorgaande jaren is Sint Maarten er niet in geslaagd om tijdig te beschikken over een vastgestelde begroting.

Conform artikel 18 lid 1 van de Rft dient het bestuur van Sint Maarten uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal een uitvoeringsrapportage aan het Cft en de staten van Sint Maarten te zenden. De uitvoeringsrapportage over het eerste kwartaal 2018 diende op 14 mei jl. ontvangen te worden. Het Cft heeft deze op 24 mei alsnog ontvangen. Ook in 2016 en 2017, zowel voor als na de orkanen, is niet tijdig en volledig voldaan aan de rapportageverplichtingen en is in onvoldoende mate verantwoording afgelegd over de begrotingsuitvoering. Zonder dergelijke verantwoording kan ook niet tijdig worden bijgestuurd indien dit nodig blijkt.

De RMR heeft als voorwaarde gesteld dat Sint Maarten maandelijks verantwoording aflegt aan het Cft over de begrotingsuitvoering 2018. Het betreft verantwoording over tenminste de baten, de lasten, de liquiditeitspositie en het financieel beheer. Ook het Cft acht deze informatie noodzakelijk om onder andere te bepalen hoe het begrote tekort zich gedurende het jaar ontwikkelt en wat de daadwerkelijke liquiditeitsbehoefte van Sint Maarten is. Indien het Cft niet over de betreffende informatie beschikt kan het Cft zijn taken niet naar behoren uitvoeren.

Financieel beheer

In juni 2016 heeft de ministerraad van Sint Maarten 12 deelprojectplannen goedgekeurd ter verbetering van het financieel beheer. Het Cft heeft niet kunnen constateren dat er voortgang met het implementeren van deze plannen is gemaakt.

In de rapportage over de tweede helft van 2017 geeft Sint Maarten aan dat geen verbetering van het financieel beheer is gerealiseerd in de betreffende periode. Het Cft vraagt nogmaals aandacht voor de zwakke staat van het financieel beheer, aangezien de noodzakelijke verbeteringen tot dusver zijn uitgebleven.

Technische bijstand

De begrotings- en verantwoordingscyclus van Sint Maarten is de afgelopen jaren verslechterd. Vanwege diverse omstandigheden, waaronder aanhoudende IT-problemen, wordt niet of niet volledig verantwoording over de begroting afgelegd. De orkanen Irma en Maria hebben de situatie verder verslechterd, maar kunnen niet als primaire oorzaak hiervan worden aangemerkt. Naast het uitblijven van diverse uitvoeringsrapportages beschikt Sint Maarten immers nog altijd niet over een vastgestelde jaarrekening over 2013, 2014, 2015 en 2016. Ook is het financieel beheer onvoldoende verbeterd de afgelopen jaren.

In zijn advies d.d. 9 februari op een eerdere versie van de ontwerpbegroting 2018 heeft het Cft Sint Maarten geadviseerd te verzoeken om technische bijstand. Sint Maarten slaagt er eigenstandig niet in om de begrotings- en verantwoordingscyclus, het financieel beheer en de IT omgeving op orde te krijgen. In de rappelbrief van 14 maart heeft het Cft dit advies herhaald. In zijn reactie op de uitvoeringsrapportage over de tweede helft van 2017 heeft het Cft nogmaals aandacht gevraagd voor technische bijstand en aangegeven na te gaan of dit mogelijk in het kader van de wederopbouw kan worden aangevraagd en ingezet. Het Cft moet concluderen dat tot op heden nog geen technische bijstand is gerealiseerd en adviseert u wederom om hierop actie te ondernemen.

Tot slot

Zoals gesteld is de RMR op 16 maart 2018 op grond van artikel 25 van de Rft akkoord gegaan met het afwijken van de normen zoals genoemd in artikel 15 van de Rft voor de begrotingen 2017 en 2018 en heeft daaraan voorwaarden gesteld. De staatssecretaris van BZK heeft de regering van Sint Maarten per brief van 27 maart 2018 over deze besluitvorming en de nadere voorwaarden geïnformeerd. Gegeven het belang van de RMR besluitvorming voor dit Cft advies ontvangt de staatssecretaris van BZK een afschrift van dit Cft advies.

Mocht u behoefte hebben aan een toelichting op dit schrijven dan is het Cft graag bereid die te geven.

Hoogachtend,
De voorzitter van het College financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten

Prof. dr. R.H.J.M. Gradus

Kenmerk
Cft 201800122
Blad
6/6

Deze brief is in afschrift verstuurd aan:
De wnd. Secretaris-generaal van het ministerie van Financiën van Sint Maarten
De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties